

REFERAT 2022-25: Byrådet d. 26-02-2025

Mødedato Onsdag d. 26. februar 2025 kl. 17:00

Mødested Byrådssalen, Sønderborg Rådhus

Mødedeltagere Erik Lauritzen, Ellen Trane Nørby, Jan Prokopek Jensen, Kjeld Stærk, Didde Lauritzen, Daniel Staugaard, Jesper Larsen, Tage Petersen, Stephan Kleinschmidt, Jesper Smaling, Thomas Worm Larsen, Ganeswaran Shanmugaratnam, Peter Thomsen, Tom Hartvig Nielsen, Bo Kleis Christensen, Charlotte Riis Engelbrecht, Vivi Brit Nielsen, Erik Lorenzen, Stefan Lydal, Kirsten H. Bachmann, Kristian Beuschau, Erik Krogh, Asger Romme Andersen, Niels Ole Bennedsen (Fravær), Jimmy Simonsen (Fravær), Bjørn Allerelli Andersen, Kristian Bonefeld, Preben Storm, Ingrid Johannsen, Desalegn Tufa, Christel Leindecker, Mads Hagen, Svend Erik Petersen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden og indkaldelse af stedfortrædere.....	3
Medlemsforslag fra Slesvigsk Parti om optagelse af punkt om Permanentgørelse af det grænseoverskridende område.....	5
Godkendelse af ansøgning om tilsagn til støtte til opførelse af 14 almene familieboliger på Mommavej.....	7
Godkendelse af ansøgning om kommunal garanti for forhøjelse af lån til Sonfor Resort Varme A/S.....	11
Godkendelse af justering af udviklingsplanen for Nørager og Søstjernevej m.fl.....	13
Godkendelse af deltagelse i projekt om Flensborg Fjord.....	16
Godkendelse af udpegning af politisk repræsentation i Lokale treparter - Grøn Trepert.....	18
Godkendelse af model for Kystvandråd.....	20
Godkendelse af Masterplan for Parkering i Sønderborg by 2025 - 2036.....	23
Godkendelse af øget frekvens på rute 223.....	27
Godkendelse af udmøntning af ældrereformen.....	29
Godkendelse af proces og kriterier for disponering af anlægspuljemidler på skoleområdet.....	35
Orientering om ledelsesinformation 2024 – Ultimo januar 2025 - Byrådet.....	37
Godkendelse af salg af landbrugsareal.....	41
Lukket: Godkendelse af vilkår for salg af areal.....	43
Lukket: Godkendelse af vilkår for salg af arealer.....	44
Lukket: Godkendelse af vilkår for salg af areal.....	45
Lukket: Generel orientering.....	46
Lukket: Underskriftsside 26-02-2025.....	47

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden og indkaldelse af stedfortrædere

21/33902

Sagsresumé

Niels Ole Bennedsen, Socialdemokratiet har meldt afbud på grund af ferie. 1. stedfortræder Jesper Kock har meldt afbud på grund af personlige årsager. 2. stedfortræder Morten Hansen har meldt afbud på grund af personlige årsager. 3. stedfortræder Svend Erik Petersen er indkaldt til i givet fald at indtræde som stedfortræder for Niels Ole Bennedsen i nærværende byrådsmøde.

Jimmy Simonsen, Venstre har meldt afbud på grund af personlige årsager. 1. stedfortræder Maria Frost Andresen har meldt afbud på grund af arbejdsmæssige årsager. Mads Hagen er indkaldt til i givet fald at indtræde som stedfortræder for Jimmy Simonsen i nærværende byrådsmøde.

Byrådet skal tage stilling til, om betingelserne for indkaldelse af stedfortræder er opfyldt.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. styrelsesloven.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Byrådet at godkende

- dagsordenen
- indkaldelse af stedfortrædere.

Sagsfremstilling

Betingelserne for indkaldelse af stedfortræder er:

”Styrelsesvedtægtens § 7

Stk. 1 Borgmesteren indkalder stedfortræder til Byrådets møde, når et medlem er forhindret i at deltage i mødet på grund af sin helbredstilstand, graviditet, barsel eller adoption, varetagelse af anden offentligt hverv, ferie, forretninger eller lignende.

Stedfortræder indkaldes uanset den forventede varighed af medlemmets fravær.

Stedfortræderen for et medlem indkaldes ved medlemmets forfald af de grunde uanset om hindringen har en kortere varighed end en måned.

Stk. 2 Meddelelse om fravær skal i videst mulig omfang gives til borgmesteren senest 3 hverdage før mødet i Byrådet.”

Beslutning Byrådet den 26-02-2025

Godkendt.

Fraværende:

Niels Ole Bennedsen

Jimmy Simonsen

Fraværende   Niels Ole Bennedsen, Jimmy Simonsen

Punkt 2: Medlemsforslag fra Slesvigsk Parti om optagelse af punkt om Permanentgørelse af det grænseoverskridende beredsskabsarbejde

25/3732

Sagsresumé

I henhold til lov om Kommunal styrelse § 11, fremsender Stephan Kleinschmidt på vegne af Slesvigsk Parti i mail af 20. februar 2025 anmodning om, at følgende punkt optages:

Permanentgørelse af det grænseoverskridende beredsskabssamarbejde

Slesvigsk Parti mener, at beredskabssamarbejdet bør være en fast hjørnesteen i grænseregionens beredskabsinfrastruktur. Byrådsbeslutningen skal skubbe til at gøre beredskabssamarbejdet permanent og intensivere samarbejdet på tværs af grænsen. Det vil ikke kun give Brand og Redning Sønderjylland og Sønderborg Beredskab planlægningsikkerhed, men også skabe tryghed blandt borgerne.

Klimaforandringer og kriser øger kravene til beredskabet. For at håndtere fremtidige udfordringer er der bl.a. et behov for et permanent, styrket dansk-tysk beredsskabssamarbejde. Gennem strategisk koordinering sikres hurtig og effektiv hjælp, så grænsen bliver et bindeled for sikkerhed.

Indstilling

For at sikre et robust og effektivt beredskab i grænseregionen opfordrer Byrådet at Region Sønderjylland Schleswig indstiller:

- At det dansk-tyske beredskabssamarbejde gøres permanent for at sikre kontinuitet og udvikling.
- At samarbejdet styrkes gennem operativ, taktisk og strategisk koordinering.
- At der arbejdes for at nedbryde eventuelle administrative eller juridiske hindringer, der kan begrænse samarbejdets effektivitet.
- At der etableres en langsigtet finansieringsmodel, der understøtter den permanente drift af samarbejdet.

Sagsfremstilling

Det dansk-tyske beredskabssamarbejde har i mere end 10 år skabt bedre og hurtigere indsatsmuligheder på tværs af landegrænsen. Samarbejdet har sikret, at grænsen ikke bliver en barriere, når der opstår akutte behov for hjælp. Med det seneste initiativ, projektet DANGER 112, er netværket inden for den såkaldte "blålysfamilie" yderligere udvidet. Dog er der igen sat en slutdato for samarbejdet, der forventes at ophøre ved udgangen af 2025.

Den historiske stormflod sidste år understregede behovet for et styrket og stabilt grænseoverskridende samarbejde. Effektivt operativt beredskab på tværs af landegrænsen er afgørende for, at borgerne får den mest kvalificerede og hurtige hjælp i nødsituationer. Derfor bør beredskabssamarbejdet gøres permanent og intensiveres som en fast hjørnesteen i grænseregionens beredskabsinfrastruktur.

En permanent løsning vil ikke blot give Brand og Redning Sønderjylland og Sønderborg Beredskab den nødvendige planlægningsikkerhed, men også skabe øget tryghed blandt borgerne. Samarbejdet har allerede bevist sin værdi, og det er essentielt, at vi sikrer fortsat udvikling og forankring af samarbejdet uden tilbagevendende slutdatoer.

Beslutning Byrådet den 26-02-2025

Godkendt.

Fraværende:

Niels Ole Bennedsen

Jimmy Simonsen

Bilag

250220 Medlemsinitiativ Beredsskabssamarbejde

Fraværende   Niels Ole Bennedsen, Jimmy Simonsen

Punkt 3: Godkendelse af ansøgning om tilsagn til støtte til opførelse af 14 almene familieboliger på Mommarmarkvej 52a

24/28102

Sagsresumé

Sønderborg Kommune har modtaget ansøgning om tilsagn til støtte til opførelse af 14 almene familieboliger på Mommarmarkvej 52a i Sønderborg med tilhørende Skema A fra Sønderborg Andelsboligforening. Det samlede boligareal er på 1.330 kvadratmeter og et boligennemsnit på 95 kvadratmeter pr. bolig.

Byggeriet opføres efter den delegerede bygherremodel. Modellen anvendes af private og almene bygherrer ved blandet byggeri. Den private bygherre ønsker at bygge 8 private boliger, mens Sønderborg Andelsboligforening ønsker at bygge 14 boliger.

Byggeriet er med i budgetaftalen for 2024-2027.

Sagen understøtter Byrådets vision om levende byer, lokalsamfund og fællesskaber ved at sikre, at der tilvejebringes forskellige boligtyper. Sagen understøtter også Byrådets opbakning til målsætningen om, at indbyggertallet skal vokse til 77.000, og at der skal bygges 2.500 nye boliger frem mod 2030.

Byrådet har beslutningskompetencen jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at Byrådet godkender

- Skema A med følgende konsekvenser:
  - at der opføres 14 almene familieboliger på Mommarmarkvej 52a til en anskaffelsessum på 31,234 mio. kr.
  - at grundkapitalen udgør 10 pct. af anskaffelsessummen, svarende til 3,123 mio. kr. Der er afsat 2,5 mio. kr. i budget 2025.
  - at forskellen på oprindelig bevilling 2,5 mio. kr. og nuværende 3,123 mio. kr. svarende til 0,623 mio. kr. finansieres ved frigivelse af rådighedsbeløbet til salg af jord og bygninger i år 2025.
  - at huslejen foreløbigt fastsættes til ca. 980 kr. pr. kvadratmeter årligt.
  - at der ydes kommunal garanti for den del af realkreditlånet, som ligger over 60 pct. af den endelige belåning.
  - at forvaltningen godkender skema B og C, hvis dette ikke afviger mere end 2 pct.

Sagsfremstilling

Sønderborg Kommune har jf. vedlagte følgeskrivelse modtaget ansøgning med tilhørende Skema A om tilsagn til støtte til opførelse af 14 almene familieboliger fra Sønderborg Andelsboligforening.

Boligerne ønskes opført på Mommarmarkvej 52a i Sønderborg. Grunden ejes af en privat part, som også opfører boligerne. Der bygges 14 almene familieboliger med et samlet boligareal på 1.330 kvadratmeter svarende til et boligennemsnit på 95 kvadratmeter pr. bolig, mens den private part bygger 8 private boliger. Boligerne etableres som 4-værelses rækkehuse på 95 kvadratmeter. Hver bolig får en lille have med terrasse samt et skur.

Sønderborg Andelsboligforening delegerer bygherrerollen til den private bygherre, der efterfølgende står for opførelsen af det blandede byggeri. Ved delegeringen af bygherrerollen overtager den private bygherre udbudspligten og bygherrerisikoen.

Der er i forbindelse med samarbejdet indgået et betinget aftalesæt bestående af en samarbejdsaftale, købsaftale og en totalentreprisekontrakt. Aftalesættet er betinget af at hhv. Skema A og B godkendes. Aftalesættet er ikke vedlagt, da aftalerne er fortrolige mellem parterne.

Der kan jf. almenboliglovens § 116 gives tilsagn til etablering af almene boliger i et samarbejde mellem Sønderborg Andelsboligforening og privat part, hvis samarbejdet er nødvendigt for at etablere boligerne og Sønderborg Andelsboligforening ikke løber unødige risici.

Samarbejdet er nødvendigt, da det er den private part der ejer grunden. En afdækning af risiciene for Sønderborg Andelsboligforening viser, at foreningen ikke løber unødige risici. Dermed er begge betingelser opfyldt.

Økonomi og finansiering

Den samlede anskaffelsessum ved byggeriet er beregnet til 31,234 mio. kr.

Sønderborg Andelsboligforening gør opmærksom på, at etablering af 14 almene familieboliger er et skøn over økonomi og arealer. Ved senere udbud af sagen, kan der forekomme ændringer til økonomi og arealer, da den endelige økonomi først kendes, når udbud er afholdt.

Projektet finansieres som følger:

	Beløb i mio. kr.
Kreditforeningslån (88 pct.)	27,486
Kommunal grundkapital (10 pct.)	3,123
Beboerindskud (2 pct.)	0,625
I alt	31,234

For almene familieboliger med et boligennemsnit fra 90 – 105 kvadratmeter udgør det kommunale grundkapitalindskud 10 pct. af byggeriets anskaffelsessum. Den kommunale udgift ved opførelsen af boligerne vil således være 3,123 mio. kr.

Anskaffelsessummen er på 23.484 kr. pr. kvadratmeter boligareal. Projektet opfylder således de økonomiske betingelser, jf. almenboliglovens § 115 med gældende maksimumssatser 2025 for opførelse af almene boliger. I forbindelse med udarbejdelsen af Skema B, vil anskaffelsessummen blive reguleret, jf. det seneste offentliggjorte maksimumsbeløb for alment byggeri for almene familieboliger.

For den del af realkreditlånet, som ligger over 60 pct. af markedsværdien skal kommunen yde garanti overfor realkreditinstituttet, jf. almenboliglovens § 127. Dog kan endelig størrelse af garantien først fastsættes, når den aktuelle kreditforening har vurderet markedsværdien af den opførte ejendom.

De almene boligernes husleje

Huslejen for boligerne består af kapitaludgifter for afdrag og renter på realkreditlån, udgifter til drift og individuelle forbrugsudgifter i form af strøm, vand og varme.

Den årlige leje pr. kvadratmeter fastsættes til ca. 980 kr. jf. Skema A. Dette svarer til en gennemsnitlig leje pr. mdr. på 7.764 kr. Det bemærkes, at forbrugsudgifterne betales af lejerne direkte til forsyningsselskaberne, så her redegøres for kapitaludgifter og drift.

Byrådet godkender huslejens størrelse og fordeling, jf. almenlejelovens § 9, stk. 5.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at hvis indstillingen godkendes, skal den eksisterende bevilling øges med 0,623 mio. kr. fra 2,5 mio. kr. til 3,123 mio. kr. til formålet.

Forøgelsen finansieres af afsat rådighedsbeløb.

Bevillingspåtegning (i 1.000 kr.)

	Politik område	Budget år 2025	Overslags år 1	Overslags år 2	Overslags år 3
Drift					
Finansforskydninger	01	623			
Finansiering via:					
Drift andetsteds					
Afsat rådighedsbeløb	05	-623			
Låneoptagelse					
Afdrag og renter af nye lån					
Kassebeholdning					

Beslutning Økonomiudvalget den 19-02-2025

Udvalget anbefaler indstillingen.

Fraværende:

Stefan Lydal

Bo Kleis Christensen

Beslutning Byrådet den 26-02-2025

Godkendt.

Fraværende:

Niels Ole Bennedsen

Jimmy Simonsen

Bilag

Følgeskrivelse

Skitse

Fraværende Niels Ole Bennedsen, Jimmy Simonsen

Punkt 4: Godkendelse af ansøgning om kommunal garanti for forhøjelse af lån til Sonfor Resort Varme A/S

25/1750

Sagsresumé

I forbindelse med opførelsen af Nordborg Resort har der været et behov for etablering af varmemforsyning til resortet. Byrådet har derfor i august 2022 godkendt, at kommunen stiller garanti for et lån til Sonfor Resort Varme A/S på 168 mio. kr.

De samlede omkostninger til etablering af varmemforsyning er blevet dyrere end forventet. Derfor søger Sonfor Resort Varme nu om kommunal garanti for en forhøjelse af lånet med 10 mio. kr. til i alt 178 mio. kr.

Vedlagt som bilag er godkendelsessagen fra 2022.

Lånet er optaget i Kommunekredit, hvilket kræver en kommunal garanti. Garantien har ingen konsekvenser for kommunens låntagning.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at Byrådet godkender

- Ansøgningen om en udvidelse af kommunegarantien på 10 mio. kr.
- Garantien forudsætter, at udvidelsen af lånet bliver godkendt af Kommunekredit

Sagsfremstilling

I forbindelse med opførelsen af Nordborg Resort har der været et behov for etablering af varmemforsyning til resortet. Byrådet har derfor i august 2022 godkendt, at kommunen stiller garanti for et lån til Sonfor Resort Varme A/S på 168 mio. kr.

Lånet omfatter anlægsinvesteringer i forbindelse med varmemproduktionsenhed samt ledningsnet til Nordborg Resort.

Vedlagt som bilag er godkendelsessagen fra august 2022.

Sonfor Resort Varme A/S har den 24. januar 2024 anmodet om kommunal garanti for en forhøjelse af lånet til etablering af varmemforsyning i forbindelse med Nordborg Resort på i alt 10 mio. kr.

Ved godkendelse af sagen vil den kommunale garanti således omfatte lån for i alt 178 mio. kr.

Behovet for en forhøjelse af lånet skyldes, at de samlede omkostninger til etablering af varmemforsyning er blevet dyrere end forventet, som følge af en stigning i materialepriserne.

Kommunen har i henhold til lov om varmemforsyning §2d, hjemmel til at stille den ansøgte garanti. En garantistillelse til ovennævnte formål udløser ikke krav om deponering, og påvirker dermed ikke kommunens låneadgang.

Udvidelsen af den kommunale garanti vil følge de samme vilkår, som stillet i forbindelse med Byrådets beslutning i august 2022. Der vil således blive opkrævet en stiftelsesprovision på 1,00 % samt løbende provision på 1,00 % årligt.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, idet niveauet for garantiprovisioner følges løbende i forbindelse med årets bevillingsrevisioner.

Beslutning Økonomiudvalget den 19-02-2025

Udvalget anbefaler indstillingen.

Ellen Trane Nørby (V) er inhabil, jf. Forvaltningsloven § 3, stk. 1, nr. 3, idet SONFOR har en væsentlig økonomisk interesse i, om Sønderborg Kommune godkender ansøgningen om udvidelsen af kommunegarantien. Da Ellen Trane Nørby sidder som formand for bestyrelsen i SONFOR er hun en del af ledelsen.

Fraværende:

Stefan Lydal

Bo Kleis Christensen

Ellen Trane Nørby

Beslutning Byrådet den 26-02-2025

Godkendt.

Fraværende:

Niels Ole Bennedsen

Jimmy Simonsen

Bilag

Godkendelsessag Byrådet august 2022

Fraværende Niels Ole Bennedsen, Jimmy Simonsen

Punkt 5: Godkendelse af justering af udviklingsplanen for Nørager og Søstjernevej m.fl.

21/19555

Sagsresumé

Byrådet besluttede i oktober 2024 at ændre udviklingsplanen for Nørager og Søstjernevej m.fl., så der ville være blevet etableret ca. 100 permanente studieboliger i to af de eksisterende blokke. StudieBolig Syd har den 22. november 2024 imidlertid oplyst, at man ikke ønsker at overtage disse blokke. Forvaltningen foreslår derfor, at beslutningen fra oktober 2024 ændres, således at den oprindelige udviklingsplan gennemføres. I stedet ses der på muligheden for at fortætte byggeriet omkring det nuværende kollegium på Skovvej, så der sikres ca. 100 studieboliger.

Forvaltningen indstiller, at Byrådet godkender den beskrevne ændring af udviklingsplanen for Nørager og Søstjernevej m.fl.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at Byrådet godkender

- at allongen til udviklingsplanen for Nørager og Søstjernevej m.fl., godkendt i oktober 2024, trækkes tilbage, og
- at den oprindelige udviklingsplan, godkendt i maj 2021, gennemføres efter en justeret tidsplan, der muliggør anvendelsen af fem blokke til midlertidige studieboliger til ca. 250 studerende.

Sagsfremstilling

Boligområdet Nørager og Søstjernevej m.fl. blev den 1. december 2020 udpeget til omdannelsesområde (tidligere hårdt ghettoområde). Sønderborg Kommune og Sønderborg Andelsboligforening blev dermed, jf. almenboligloven forpligtet til at udarbejde en udviklingsplan for boligområder, der beskriver hvordan andelen af almene familieboliger reduceres inden 1. januar 2030. Udviklingsplanen blev godkendt af Sønderborg Kommune, Sønderborg Andelsboligforening og ministeren i 2021.

Byrådet og Sønderborg Andelsboligforening godkendte i oktober 2024 en allonge til udviklingsplanen for Nørager og Søstjernevej m.fl., der justerede den oprindelige udviklingsplan så der skulle etableres 100 permanente studieboliger i to, renoverede blokke i Nørager. StudieBolig Syd har imidlertid den 22. november 2024 oplyst, at man ikke ønsker at overtage disse to blokke. I stedet ses på muligheden for at fortætte byggeriet omkring Sønderskovkollegiet på Skovvej, hvor de midlertidige pavilloner ved Moseparken i øjeblikket står.

Med StudieBolig Syds tilbagemelding er en central forudsætning for realisering af allongen bortfaldet. Forvaltningen vurderer derfor, at det er mest hensigtsmæssigt at vende tilbage til den oprindelige udviklingsplan.

Udviklingsplanen indebærer:

- Omdannelse af otte blokke i Nørager til 48 almene familieboliger (rækkehuse)
- Nedrivning af to blokke i Nørager og frasalg af dele af grunden til privat developer, der opfører i alt 30 private rækkehuse
- 18 etværelseslejligheder på Søstjernevej og Søgræsvej er ommærket til almene ungdomsboliger
- Infrastrukturprojektet med etablering af nye sammenhængende stiforbindelser og attraktivt grønt område fastholdes. Landsbyggefonden har støttet infrastrukturprojektet med 15,8 mio. kr.

De overordnede principper for udviklingsplanen er fortsat:

- Der skabes forandring ved etablering af et attraktivt boligudbud med private og almene rækkehuse, der bidrager til at understøtte udviklingen af et blandet bymiljø.
- Området åbnes og integreres som sammenhængende del af det omgivende byområde, og der skabes naturlige forbindelser gennem boligområdet.
- Sammenhængen til resten af byen styrkes, ligesom boligområdets grønne arealer udvikles og aktiveres.

Tidsplanen for realisering af udviklingsplanen skal justeres, idet fem blokke anvendes som midlertidige studieboliger frem mod 2027. Udgiften til indretning af midlertidige studieboliger er opgjort til 4,5 mio. kr., der afholdes af Sønderborg Kommune, jf. almenboliglovens §142c. Beløbet finansieres af midler, afsat i budget 2025 og 2026 til midlertidige studieboliger.

Den reviderede tidsplan udarbejdes, således at lovkravet om nedbringelse af andelen af almene familieboliger i området inden 1. januar 2030 overholdes.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke medfører bevillingsmæssige konsekvenser, idet udgifterne afholdes inden for det afsatte budget.

Beslutning Økonomiudvalget den 19-02-2025

Udvalget anbefaler indstillingen.

Fraværende:

Stefan Lydal

Bo Kleis Christensen

Beslutning Byrådet den 26-02-2025

Ø fremsatte følgende ændringsforslag:

- Sønderborg Kommune pauserer alle planer vedrørende nedrivning af Nørager, mens det retslige grundlag for ghettoloven bliver afklaret.

- indtil det retslige grundlag er afklaret søges boligerne anvendt som midlertidige ungdomsboliger.

- I den mellemliggende periode afsøges muligheden for at tilbyde de genhusede beboere fra Nørager at flytte tilbage i deres gamle hjem.

For stemte 1 bestående af Ø. Imod stemte 30 bestående af A, S, V, D og O. Ændringsforslaget bortfaldt herefter.

Hovedforslaget blev godkendt.

For stemte 30 bestående af A, S, V, D og O. Imod stemte 1 bestående af Ø.

Fraværende:

Niels Ole Bennedsen

Jimmy Simonsen

Bilag

Udviklingsplan for boligområdet Nørager og Søstjernevej m.fl.

Fraværende   Niels Ole Bennedsen, Jimmy Simonsen

Punkt 6: Godkendelse af deltagelse i projekt om Flensborg Fjord

25/1532

Sagsresumé

Aabenraa Kommune har inviteret Sønderborg Kommune til at deltage i et §17, stk. 4 udvalg vedrørende Flensborg Fjord, jf. bilag 1. Formålet med projektet er at undersøge mulighederne og potentialerne i, at Flensborg Fjord udpeges til et UNESCO Biosfære-område, jf. bilag 2.

Det fremgår af Budgetaftalen for 2025-2028, at Flensborg Fjord har behov for en intensiveret indsats for at øge vandkvaliteten med henblik på at forbedre havmiljøet. En koordineret indsats planlægges i samarbejde med nabokommunerne på begge sider af grænsen, hvor målet er at gøre Flensborg Fjord til et UNESCO Biosfæreområde. Aftaleparterne har hertil afsat 300 t. kr. i 2025.

Sagen understøtter Byrådets Vision om grøn omstilling. Det skyldes, at udpegelsen af Flensborg Fjord som UNESCO Biosfære-område kan skabe grundlaget for en mere bæredygtig fremtid samt forbedre både havmiljø og vandklima. Det vil desuden beskytte Flensborg Fjord som værdifuldt naturområde.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Byrådet at godkende

- at Sønderborg Kommune deltager i et §17, stk. 4 udvalg med Aabenraa Kommune om Flensborg Fjord som UNESCO-biosfære og udpeger en politisk repræsentant til udvalget.

Sagsfremstilling

Flensborg Fjord står overfor adskillige miljømæssige udfordringer såsom iltsvind, for høje næringsstofniveauer og deraf øget stigning i algevækst. På den baggrund godkendte Byrådet i Aabenraa Kommune den 27. november et §17, stk. 4 udvalg.

Udvalget skal undersøge mulighederne for og potentialerne i, at Flensborg Fjord udpeges til et UNESCO Biosfære-område. Sønderborg Kommune er blevet inviteret til at deltage i dette projekt. Udvalgets arbejdsopgaver omfatter følgende:

- at afdække forudsætningerne og krav for en ansøgning
- at afdække samarbejdspartnere og deres rolle
- at beskrive de økonomiske forudsætninger for en ansøgning og en eventuelt efterfølgende organisering i forbindelse med en varig indsats.

Dermed vil udvalgets arbejde danne grundlag for at få Flensborg Fjord anerkendt som et UNESCO-Biosfære område.

UNESCO Biosfære

UNESCO Biosfære-områder er kendetegnet ved varierede landskaber med sårbare og truede dyre- og plantearter. De er

også kendetegnet ved, at de mennesker, der bor og arbejder i området, arbejder aktivt for at skabe balance mellem mennesker og naturen.

Som biosfæreområde bliver man en del af et UNESCO-program, der hedder Man & Biosphere (MAB). Af alle UNESCO-programmer er MAB den UNESCO-udpegning, der lægger mest vægt på lokalbefolkningens rolle i at skabe bæredygtig udvikling. Der lægges samtidig stor vægt på at inddrage videnskaben i, hvordan man finder de bedste løsninger for bæredygtig udvikling.

Møn og de omkringliggende øer er det første og foreløbigt eneste sted i Danmark, der er udnævnt til UNESCO Biosfære-område.

Videre proces

Ønsker Sønderborg Kommune at deltage, skal kommunen udpege en politisk repræsentant til udvalget. Udvalgets arbejde starter i begyndelsen af 2025. Udvalget udarbejder en rapport med dertilhørende anbefalinger til august 2025. Rapporten fremlægges til kommentering i udvalget og præsenteres efterfølgende for Aabenraa Kommunes Byråd i september 2025.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Byrådet den 26-02-2025

Indstillingen godkendt med den tilføjelse at udpegning af repræsentanter i udvalget afventer yderligere dialog med Aabenraa kommune angående samarbejdsformatet.

Fraværende:

Niels Ole Bennedsen

Jimmy Simonsen

Bilag

Invitation Sønderborg Kommune

Kommissorium for § 17 stk. 4 udvalget

Fraværende   Niels Ole Bennedsen, Jimmy Simonsen

Punkt 7: Godkendelse af udpegning af politisk repræsentation i Lokale treparter - Grøn Trepert

25/1539

Sagsresumé

Byrådet skal under dette punkt udpege en politisk repræsentant, der skal repræsentere kommunen i den lokale trepart for Lister Dyb og Lillebælt/Jylland.

Med regeringens Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark får kommunerne ansvaret for planlægning og implementering af arealomlægningsindsatsen.

Kommunernes opgave forankres i lokale treparter, der tager udgangspunkt i de eksisterende vandoplandsstyregrupper (VOS'er).

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Byrådet at udpege

- en politisk repræsentant, der skal repræsentere kommunen i de lokale treparter for Lister Dyb og Lillebælt/Jylland.

Sagsfremstilling

Med Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark får kommunerne en central rolle med ansvar for planlægning og implementering af arealomlægningsindsatsen. Det betyder, at kommunerne skal udarbejde dynamiske omlægningsplaner i løbet af 2025, der viser, hvordan man lokalt vil komme i mål med indsatsen. Indsatsen omfatter udtagning af kulstofrige lavbundsjorder, vådområder, skovrejsning, ekstensivering og andre arealbaserede omlægningsindsatser, herunder at bidrage til bedre vilkår for natur og biodiversitet.

Siden 2010 har kommunerne koordineret udtagning af landbrugsarealer i 23 tværkommunale vandoplandsstyregrupper (VOS'er), som fra 2024 har organiseret sig i 10 grupperinger med henblik på tværgående samarbejde, kapacitetsopbygning og stordriftsfordele.

Sønderborg Kommune er medlem af VOS for Lillebælt/Jylland, hvor Vejle Kommune har formandskabet. Dette tværkommunale samarbejde skal fortsætte i 23 lokale treparter med flere aktører, der forsat er organiseret i de 10 grupperinger.

Lister Dyb har tidligere gået under navnet Kruså-Vidå.

Hver lokal trepart består af følgende medlemmer:

- 1-2 repræsentanter for hver kommune i oplandet, heraf mindst 1 politisk repræsentant
- 1-2 lokale landbrugsrepræsentanter
- 1-2 lokale repræsentanter for lokale naturorganisationer
- 1 repræsentant fra Naturstyrelsen

Repræsentanterne fra natur- og landbrugsorganisationerne udpeges centralt af hhv. Danmarks Naturfredningsforening og Landbrug & Fødevarers hovedorganisationer. Naturstyrelsen udpeger også deres repræsentanter.

Byrådet skal således udpege 1-2 politiske repræsentanter for den eller de lokale trepart, som kommunen er en del af. Fristen for udpegelse til lokale trepart var 1. februar 2025. Formand for Natur-, Klima- og Miljøudvalget varetager i dag opgaven i VOS'erne og fortsætter indtil der er truffet anden aftale i denne sag.

Som oplandskommune kan man undlade at lade sig repræsentere i en lokal trepart, hvis der er enighed med de øvrige kommunalbestyrelser i oplandet om, at andelen af kommunens areal i oplandet er ubetydeligt eller ikke relevant. Dette kan være relevant for Lister Dyb, da Sønderborg Kommune har et lille areal i dette opland, samt at kravet hertil er begrænset.

Retsligt grundlag

Den lokale organisering af omlægningsindsatsen er aftalebaseret og udmøntes ikke i love og bekendtgørelser.

- Aftale om et Grønt Danmark. Aftale mellem regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Fødevareforbundet NNF, Dansk Metal, Dansk Industri og Kommunernes Landsforening den 24. juni 2024, vedlagt som bilag 1
- Aftale om Implementering af et Grønt Danmark. Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre den 18. november 2024, vedlagt som bilag 2.
- Kvælstofindsatsbehovet fastlægges i statens reviderede vandområdeplaner 2021-2027, som blev sendt i høring den 20. december 2024.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Byrådet den 26-02-2025

Byrådet udpeger Asger Romme Andersen (Ø).

Byrådet ønsker at en plads besættes af forvaltningen. Byrådet bemærkede, at hvis det bliver muligt at stille med yderligere et medlem, skal denne plads tildeles Daniel Staugaard (V).

Fraværende:

Niels Ole Bennedsen

Jimmy Simonsen

Bilag

Aftale-om-et-groent-danmark 24-06-2024.pdf

Aftale_om_implementering_af_et_groent_danmark_endelig 18-11-2024.pdf

Fraværende Niels Ole Bennedsen, Jimmy Simonsen

Punkt 8: Godkendelse af model for Kystvandråd

25/1539

Sagsresumé

Med aftalen om Grøn Trepert udvides og fortsættes kystvandsrådsarbejdet i 2025 – 2027. Kommunerne kan søge om at oprette og sekretariatsbetjene op til 14 nye kystvandråd i vandoplande med et stort kvælstofindsatsbehov. Der er ansøgningsfrist til Styrelsen for Grøn Arealforvaltning og Vandmiljø (SGAV) den 10. marts 2025.

Kystvandrådene kan rådgive og bistå den lokale trepart med lokal viden i udarbejdelsen og implementeringen af omlægningsplanerne i 2025. De skal også kortlægge udfordringer for manglende målopfyldelse og igangsætte forsøgsprojekter, der kan fremme viden om nye indsatser. Endelig kan kystvandrådene og kommunerne udarbejde alternative indsatsprogrammer for at opnå god økologisk tilstand i kystvande i henhold til EU's vandrammedirektiv. Aabenraa og Haderslev Kommune har vist interesse for et fælles Kystvandråd for Lillebælt.

Forvaltningen anbefaler, at Sønderborg Kommune ikke søger om oprettelse af et Kystvandråd – hverken lokalt eller i samarbejde med andre kommuner. Dette af hensyn til 1) Ressourcetrækket i forvaltningen, herunder udgifter til inddragelse af anerkendte eksperter, 2) Sønderborg Kommunens forholdsvis lave andel i kvælstofreduktionsbehovet på landsplan og i Lillebælt/Jylland og 3) Den forventeligt lave effekt Kystvandrådet vil have i forhold til udmøntningen af Grøn Trepert lokalt.

Sagen understøtter Byrådets Vision om 'Grøn omstilling', idet udmøntningen af Grøn Trepert i Sønderborg Kommune blandt andet bidrager til at mindske kvælstofudledningen i kommunens vandmiljø, mere beskyttet natur og biodiversitet og rent drikkevand.

Sagen forelægges til Byrådets beslutning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima og Miljøudvalget, at Byrådet godkender løsningsforslag

1. At der søges om etablering af et eller flere lokale Kystvandråd for Sønderborg Kommune

eller

2. At Sønderborg Kommune indgår i ansøgning om oprettelse af et fælles Kystvandråd for enten hele Lillebælt eller Lillebælt/Jylland

eller

3. At Sønderborg Kommune ikke søger om oprettelse af et Kystvandråd – hverken lokalt eller i samarbejde med andre kommuner.

Sagsfremstilling

I regi af Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug af 4. oktober 2021 og på baggrund af de politiske målsætninger, der er fastlagt med Akutpakke til forbedring af vandmiljøet af 8. maj 2024, samt Aftale om et grønt Danmark af 24. juni 2024 er det besluttet at udvide og fortsætte kystvandsrådsarbejdet i 2025-2027.

Der findes i dag fire Kystvandråd. Kystvandrådenes rolle er at rådgive kommuner og de lokale treparter ved at bidrage med viden om lokale virkemidler og analyser, der kan understøtte den lokale indsats for sundere kystvand.

Kystvandrådene vil have til opgave at rådgive og bistå den lokale trepart med lokal viden og forankring i udarbejdelsen af omlægningsplanerne 2025, samt sikre efterfølgende implementering af disse. Et kystvandråd kan bestå af op til 20 medlemmer fra lokale foreninger, erhvervs- og interesseorganisationer således, at der sikres en ligelig repræsentation. Oversigt over henholdsvis kystvandrådenes- og sekretariatkommunernes roller, opgaver og organisering fremgår af vedlagte bilag.

Kommunerne har mulighed for at søge om at oprette og sekretariatsbetjene op til 14 nye kystvandråd i vandoplande med et stort kvælstofindsatsbehov. Ansøgningsrunden løber fra den 21. januar til 10. marts 2025. Ansøgninger om etablering af Kystvandråd prioriteres efter et pointsystem, hvor parametre som indsatskrav for kvælstof, projektpotentiale, sammensætning af kystvandrådet samt eksisterende samarbejdsrelationer indgår. Se vedlagte bilag.

Forvaltningen har i den forbindelse overvejet, hvordan Kystvandsrådsarbejdet eventuelt ville kunne forankres i Sønderborg Kommune. Følgende modeller har været overvejet:

1. Der søges om at etablere et eller flere lokale Kystvandråd for Sønderborg Kommune
For Sønderborg Kommune kunne det være relevant at oprette Kystvandråd for Augustenborg Fjord, Als Sund og Als Fjord. Forvaltningen anbefaler dog ikke denne løsning, da den vurderer, at ressourcetrækket på 0,5 årsværk årligt i tre år ikke står mål med den forventede effekt af et lokalt Kystvandråd i forhold til Grøn Trepert. Derudover vil en ansøgning sandsynligvis ikke blive godkendt på grund af kommunens lave kvælstofreduktionskrav.
2. Sønderborg Kommune indgår i et tværkommunalt Kystvandråd for enten Lillebælt eller Lillebælt/Jylland
Aabenraa og Haderslev Kommune har vist interesse for et fælles Kystvandråd for Lillebælt, mens Middelfart Kommune planlægger et Kystvandråd med nabokommuner på Fyn. Forvaltningen vurderer derfor, at der ikke er opbakning til et fælles Kystvandråd på tværs af Lillebælt, men muligvis for Lillebælt/Jylland. Sandsynligheden for tilsagn ved denne model er større end ved nr. 1. Forvaltningen vurderer, at deltagelsen heri vil kræve op til 0,25 årsværk årligt i tre år. Ressourceforbruget skal ligeledes ses i forhold til den forventede effekt af et Kystvandråd i forhold til Grøn Trepert.
3. Sønderborg Kommune søger ikke om oprettelse af Kystvandråd – hverken lokalt eller i samarbejde med andre kommuner

Forvaltningen anbefaler denne løsning af fornævnte hensyn til ressourcetrækket i forvaltningen, herunder udgifter til inddragelse af anerkendte eksperter. Derudover har Sønderborg Kommunens en forholdsvis lav andel i kvælstofreduktionsbehovet på landsplan og i Lillebælt/Jylland, ligesom effekten af Kystvandrådet forventes at være lav i forhold til udmøntningen af Grøn Trepert lokalt.

Modellerne er nærmere beskrevet i vedlagte bilag.

Økonomi

Såfremt der opnås tilsagn om oprettelse af et Kystvandråd, kan omkostninger til løn, konsulenter, rejser og forsøgsprojekter dækkes af tilskud fra staten. Staten har for årene 2025, 2026 og 2027 afsat 41,7, 14,2 og 14,2 mio. kr. til oprettelse af 14 nye kystvandråd samt i alt 20 mio. kr. til en pulje til forsøgsprojekter.

Indgår Sønderborg Kommune i et fælles Kystvandråd for hele eller dele af Lillebælt/Jylland, skal der forventeligt aftales en deling af statens tilskud mellem de deltagende kommuner. Det vides på nuværende tidspunkt ikke, hvor stor en andel af det statslige tilskud, Sønderborg Kommune vil kunne opnå.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, idet finansiering sker indenfor den afsatte pulje.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 20-02-2025

Natur-, Klima- og Miljøudvalget anbefaler løsningsforslag 2.

Beslutning Byrådet den 26-02-2025

Natur-, Klima- og Miljøudvalgets indstilling blev godkendt.

For stemte 30 bestående af A, S, Ø, O og V. Imod stemte 1 bestående af D.

Bo Kleis Christensen ønskede følgende mindretalsudtalelse, jf. Styrelsesloven § 13:

D vælger at stemme imod, da vi ønsker at følge forvaltningens model 3.

Fraværende:

Niels Ole Bennedsen

Jimmy Simonsen

Bilag

Notat - februar 2025 - Uddybende beskrivelser af løsningsmodeller

Kystvandråd - Overblik over rolle, ansvar og organisering

Vægtningsmetode - Ansøgning om etablering af Kystvandråd

Fraværende   Niels Ole Bennedsen, Jimmy Simonsen

Punkt 9: Godkendelse af Masterplan for Parkering i Sønderborg by 2025 - 2036

23/64623

Sagsresumé

Teknik-, By- og Boligudvalget godkendte den 5. december 2023 kommissoriet for Masterplan for Parkering i Sønderborg By 2025-2036. Den 24. januar 2024 drøftede udvalget og gruppeformænd fremtidens mobilitet i Sønderborg. Fra marts til juni 2024 blev en række emner diskuteret, jf. vedlagte tidsoverblik. Den 16. august 2024 identificerede udvalget og gruppeformændene fem strategiske pejlemærker for mobilitet og parkering i Sønderborg by frem mod 2036.

Med afsæt heri har forvaltningen udarbejdet et udkast til Masterplan for Parkering i Sønderborg By 2025-2036 med titlen 'Parkering og plads til alle'. Udkast til planen blev drøftet på Teknik-, By- og Boligudvalgets møde den 3. december 2024. Der er på baggrund af drøftelsen foretaget mindre tilpasning af masterplanen.

Masterplanen indeholder 10 konkrete handlinger for håndtering af nuværende og fremtidige parkeringsudfordringer. Bl.a. ved at udnytte parkeringsarealerne bedre, etablere nye langtidspadser, gøre alternativerne til bilen mere attraktive og udvikle en grønnere og mere indbydende bymidte med flere faciliteter for cyklister. En række interesseorganisationer og myndigheder har bidraget med perspektiver, der har understøttet identifikationen af udfordringer og handlinger. Der er opbakning fra Vores Sønderborg og Restaurationsbranchen til planen.

Sagen understøtter flere dele af Byrådets vision 2022-2025, herunder 'Et godt liv', 'Levende byer, lokalsamfund og fællesskaber' og 'Grøn omstilling og jobvækst'. Det skyldes, at tiltag for parkering og mobilitet i Sønderborg kan understøtte igangværende indsatser for at tiltrække flere borgere, virksomheder og turister til Sønderborg Kommune. Planen går således på tværs politiske områder, visioner og indsatser for den fremtidige udvikling af Sønderborg Kommune.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget, at Byrådet godkender

- Masterplan for Parkering i Sønderborg By 2025-2036.

Sagsfremstilling

Den 5. december 2023 godkendte Teknik-, By- og Boligudvalget kommissoriet for Masterplan for Parkering i Sønderborg by 2025-2036. Heraf fremgår bl.a., at "Masterplanen skal udarbejdes på et stærkt politisk og fagligt grundlag, som bygger på Byrådets Vision om grøn omstilling, turisme og levende byer. Masterplanen skal være retningsgivende for måden, hvorpå der løses parkeringsudfordringer, og der vil være fokus på at indtænke grønne løsninger samt sikre ophæng til øvrige politikker og planer".

Forvaltningen har med afsæt heri faciliteret en proces, hvor Teknik-, By- og Boligudvalget og udvalgte gruppeformænd i perioden marts til juni 2024 har kunnet mødes til temadrøftelser om bl.a. nuværende parkeringsudfordringer og fremtidens mobilitet i Sønderborg. Der henvises til vedlagte tidsoverblik.

Med afsæt heri identificerede udvalget og gruppeformændene den 16. august 2024 fem strategiske pejlemærker for mobilitet og parkering i Sønderborg by frem mod 2036. De fem pejlemærker lyder:

1. Sønderborg er et attraktivt sted at besøge, bo, arbejde og uddanne sig, fordi byen er let for alle at færdes i og let at komme til og fra.
2. Sønderborg er en stærk regional handelsby, der er kendt for sit grønne udtryk, hvor det er let at bevæge sig rundt, og det er let for alle at finde parkering.
3. Sønderborg er kendt for tydelig kommunikation om parkerings- og transportmuligheder.
4. Sønderborg har en pålidelig og effektiv kollektiv trafik, der bidrager til at aflaste behovet for bilparkering i bymidten.
5. Sønderborg er en stærk regional handelsby, hvor det er let at bevæge sig rundt, og det er let at finde alle former for parkering.

Pejlemærkerne konkretiseres i Masterplan for parkering i Sønderborg by 2025 – 2036 gennem 10 handlinger. Dermed viser handlingerne, hvordan Sønderborg Kommune konkret og strategisk vil arbejde med at forbedre parkeringsmulighederne og mobiliteten i bymidten i de kommende år.

Det er på den ene side sigtet med handlingerne at håndtere de nuværende parkeringsudfordringer i Sønderborg. Samtidig skal handlingerne understøtte realiseringen af målsætningerne om flere borgere, turister og virksomheder i Sønderborg de kommende år, herunder håndtere den forventede stigning i antallet af biler i kommunen.

Forbedrede muligheder for parkering

Beboere, besøgende og ansatte skal alle have gode muligheder for at parkere i Sønderborg by. Derfor skal eksisterende parkeringspladser i bymidten udnyttes bedre, og der skal etableres nye langtidsparkeringspladser. Private erhvervsdrivende skal understøttes i at etablere særligt indrettede pladser, hvor besøgende der kommer til byen i autocamper o.l., trygt kan overnatte.

- Handling nr. 1: Parkering ved Slotskajen
- Handling nr. 2: Renovering af parkeringspladserne på Ringriderpladsen
- Handling nr. 3: Plads til alle: Dispensationsordning og ændret tidsbegrænsning
- Handling nr. 4: Etablering af autocamperpladser

Grønnere transport og grønnere byliv

Bedre muligheder for at transportere sig rundt i Sønderborg på cykel vil afhjælpe trængslen i bymidten, aflaste parkeringsbehovet, dæmpe trafikstøjen og bidrage til den grønne omstilling. Parkeringspladserne skal opleves som grønne byrum, og borgere og besøgende skal nemt kunne oplade deres elbiler og elcykler. Alt i alt vil det styrke oplevelsen af Sønderborg som en tryk og attraktiv handelsby.

- Handling nr. 5: Attraktiv by for elbiler
- Handling nr. 6: Cykeltrafik- og parkering
- Handling nr. 7: Grønne parkeringspladser

Øvrige handlinger

Når du kommer til Sønderborg, gør et udvidet parkeringshenvisningssystem det nemt at finde frem til en ledig parkeringsplads. En fortsat effektiv håndhævelse af parkeringsregler og tidsrestriktioner, understøtter optimal udnyttelse af byens parkeringspladser. Når bilen er sat eller cyklen parkeret, skal det være nemmere at finde byens mange attraktioner og tilbud til fods. En fleksibel tilgang til hvor mange parkeringspladser, der skal etableres i forbindelse med boligprojekter, understøtter Sønderborgs fortsatte vækst og udvikling. Samtidig bidrager midlerne i parkeringsfonden til etableringen af flere offentlige parkeringspladser.

- Handling nr. 8: Parkeringshenviisning og wayfinding
- Handling nr. 9: Parkeringsfonden og parkeringsnormer
- Handling nr. 10: Parkeringskontrol

Teknik-, By- og Boligudvalgets drøftelse den 3. december 2024 afstedkom mindre redaktionelle rettelser og justeringer af handling nr. 6: Cykeltrafik- og parkering. Handlingen indeholder nu muligheden for at opstille såkaldte cykeltårne og udvidelse af tidsrummet, hvor det er tilladt at cykle i fodgængerzonen i bymidten.

Inddragelse af interessenter

En række interessenter, herunder Handicaprådet, Tilgængelighedsgruppen, Ældrerådet og en række myndigheder har i udarbejdelsen af masterplanen været inviteret til at bidrage med deres respektive perspektiver på problemstillinger og opmærksomhedspunkter. Forvaltningen har i relevant omfang inddraget perspektiverne i udarbejdelsen af masterplanen, herunder identifikation og konkretisering af de i masterplanen beskrevne udfordringer og handlinger.

Forvaltningen har efter Teknik-, By og Boligudvalgets drøftelse den 3. december 2024 været i dialog med hhv. Vores Sønderborg og Restaurationsbranchen mhp. at høre deres holdning til det endelige udkast til masterplanen. De to interesseorganisationer udtrykker opbakning til masterplanen.

Videre proces

Forudsat masterplanens politiske godkendelse gennemføres tiltagene frem mod 2036 med udgangspunkt i en handlingsplan. Handlingsplanen, der forelægges til godkendelse i Teknik-, By- og Boligudvalget i 2025, vil angive den økonomiske ramme for realisering af tiltagene. I forbindelse med gennemførelsen, vil der blive taget højde for, at de enkelte tiltag påvirker hinanden. De enkelte tiltag konkretiseres efterfølgende og forelægges til godkendelse i udvalget, inden de gennemføres.

Masterplanen er en dynamisk plan, der kan justeres i takt med, at Byrådet og forvaltningen bliver klogere på effekten af de tiltag, der iværksættes. Klogere på hvordan bymidten i Sønderborg skal udvikle sig, og hvordan kommunen bindes bedre sammen.

Miljøvurderingsloven

Sønderborg Kommune har den 31. januar 2025 truffet afgørelse om, at Masterplan for Parkering i Sønderborg By 2025-2036 ikke er omfattet af miljøvurderingsloven, idet den ikke fastlægger rammer for fremtidige anlægstilladelser efter reglerne i miljøvurderingsloven, eller medfører krav om en vurdering af virkningen på Natura 2000-områder. Denne afgørelse kan påklages inden for 4 uger efter at afgørelsen er meddelt.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 04-02-2025

Teknik-, By- og Boligudvalget anbefaler indstillingen.

Beslutning Økonomiudvalget den 19-02-2025

Teknik-, By- og Boligudvalgets anbefaling indstilles.

Fraværende:

Stefan Lydal

Bo Kleis Christensen

Beslutning Byrådet den 26-02-2025

Godkendt.

For stemte 30 bestående af A, S, V, D og O. Imod stemte 1 bestående af Ø.

Fraværende:

Niels Ole Bennedsen

Jimmy Simonsen

Bilag

Masterplan for parkering i Sønderborg by - Udkast - December2024

Notat - januar 2025 - Tidsoverblik over udarbejdelsen af Masterplan for Parkering i Sønderborg By 2025 - 2036

Fraværende   Niels Ole Bennedsen, Jimmy Simonsen

Punkt 10: Godkendelse af øget frekvens på rute 223

22/4159

Sagsresumé

Busrute 223 kører mellem Gråsten, Broager, Sønderborg, Augustenborg og Nordborg. Ruten befordrer over halvdelen af det samlede antal passagerer i den del af den kollektive busstrafik, som Sønderborg Kommune betaler. I 2023 var passagertallet cirka 560.000.

Rute 223 kører med lavere frekvens i skolernes ferieperioder. Forvaltningen foreslår, at der fra køreplansskiftet sommeren 2025 køres med ensartet frekvens hele året, da Nordborg Resort åbner og det er et stort ønske fra rutens brugere.

Sagen understøtter Byrådets Vision 2022-2025 om at skabe rammerne for et godt liv samt fyrtårnsprojektet Nordborg Resort. Ydermere understøttes handleplan for turisme samt handleplan for grøn omstilling af persontransport.

Byrådet har beslutningskompetencen jævnfør delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget, at Byrådet godkender

- øget frekvens på rute 223 med virkning fra 29. juni 2025.

Sagsfremstilling

Rute 223 kører mellem Gråsten, Broager, Sønderborg, Augustenborg og Nordborg. Ruten er en af de mest anvendte ruter i Sydtrafiks område og den befordrer hovedparten af alle passagerer i Sønderborg Kommune. Over halvdelen af rejserne er ikke skolebefordring.

I forbindelse med at der for en del år siden skulle findes besparelser på den kollektive trafik, blev det besluttet, at der skulle være lavere frekvens i skolernes ferieperioder på oplandsruterne, herunder også på rute 223. Der er derfor særlige feriekøreplaner, som kun gælder for uge 7, ugerne 27 til 31, uge 42 samt hverdagene mellem jul og nytår.

Da rute 223 benyttes af mange andre end skole- og uddannelsessøgende, er der ønske og behov for, at ruten kører ensartet hele året og dermed er et reelt alternativ til bilen.

Ønsket om bortskaffelse af feriekøreplanen på rute 223 kommer fra daglige pendlere og det formodes, at der også vil være et øget transportbehov, når Nordborg Resort åbner medio 2025. Ved ensartet kørsel opretholdes en betjening på halvtimesdrift på hverdage/dagtimer i stedet for timedrift. De nuværende køreplaner vedlægges til orientering.

I forbindelse med godkendelsen af budgettet for 2025 er der ikke afsat yderligere midler til finansiering af den kollektive trafik, hvorfor en bortskaffelse af feriekøreplanen på rute 223 vil medføre en øget udgift på politikområdet. Ved ensartet kørsel hele året på rute 223 fra køreplansskiftet den 29. juni 2025 vil der være følgende øget driftstilskud til Sydtrafik (november 2024 sats). Merindtægter indgår ikke:

Merudgift 2025 (halvt år)   Merudgift 2026 (helt år)

0,79 mio. kr.

1,06 mio. kr.

I forbindelse med udarbejdelse af udviklingsplanen for den samlede kollektive trafik (budgetaftalen for 2024-2027), vil finansieringen findes indenfor transportområdet.

Forudsat Byrådets godkendelse om øget frekvens på ruten, vil brugen af ruten i skoleferierne blive evalueret efter to år.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, idet finansiering sker indenfor den afsatte pulje.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 04-02-2025

Teknik-, By- og Boligudvalget anbefaler indstillingen.

Beslutning Økonomiudvalget den 19-02-2025

Teknik-, By- og Boligudvalgets anbefaling indstilles.

Fraværende:

Stefan Lydal

Bo Kleis Christensen

Beslutning Byrådet den 26-02-2025

Godkendt.

Fraværende:

Niels Ole Bennedsen

Jimmy Simonsen

Bilag

Rute 223 Feriekøreplan

Rute 223 IKKE feriekøreplan

Fraværende   Niels Ole Bennedsen, Jimmy Simonsen

Punkt 11: Godkendelse af udmøntning af ældrereformen

25/595

Sagsresumé

Ældrereformen blev aftalt i april 2024, hvor regeringen sammen med et flertal i Folketinget indgik en aftale om en ny ældrereform. Ældrereformen udmøntes gennem ældreloven, lov om lokalplejehjem og lov om ældretilsyn, og har til formål at forbedre ældreplejen.

I ældreloven, der gælder for borgere over 67 år (pensionsalderen), indgår en række krav og forventninger, der ændrer på den måde, de fleste kommuner har udmøntet ældrepleje på gennem de sidste mange år. Sønderborg Kommune er med Sønderborg-modellen og projekt Firkløveret allerede godt på vej til at kunne indfri de krav og forventninger, der er i ældreloven.

Forvaltningen har udarbejdet status på de tiltag, der bidrager til at opfylde de krav og forventninger, der er i ældreloven. Derudover er der en gennemgang af Lov om lokalplejehjem og Lov om ældretilsyn, der begge trådte i kraft den 1. januar 2025.

Byrådets vision om det gode liv for borgeren og forvaltningens spor understøtter ældrelovens fundamentale værdier og er sammen med Sønderborg-modellen og Firkløveret et rigtig godt grundlag for udmøntningen af ældrereformen.

Udmøntning af Ældrereformen er sendt i høring i Ældreråd og Handicapråd med frist den 4. februar 2025. Begge råd vil blive inddraget løbende i processen.

Byrådet har beslutningskompetencen jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Social-, Senior- og Handicapudvalget at indstille til Byrådet at godkende

1. at helhedsplejen udrulles via faste teams og at sygeplejerskerne er integreret i de faste teams som en del af Sønderborg-modellen
2. at nuværende praksis for robotstøvsugere videreføres
3. at de nuværende retningslinjer for servicelovens § 79 midler også benyttes for ældrelovens § 6
4. at det nuværende serviceniveau for aflastning og midlertidigt ophold for servicelovens § 84 også benyttes for ældrelovens § 16 og 17 indtil sundhedsreformen udmøntes
5. at muligheden for oprettelse af lokalplejehjem ikke prioriteres på nuværende tidspunkt

og at tage orientering om

6. at ny styrings- og visitationsmodel fremlægges for Byrådet i maj 2025,
7. samarbejdsområder i forbindelse med ældreloven og
8. Lov om ældretilsyn til efterretning.

Sagsfremstilling

Ældreloven træder i kraft 1. juli 2025. Ældreloven gælder for borgere over 67 år (pensionsalderen) og kan undtagelsesvist gælde for borgere under pensionsalderen, som har en aldersbetinget funktionsnedsættelse. Serviceloven videreføres for borgere under pensionsalderen. Det overordnede hensyn bag udskillelsen af ældreplejen fra det specialiserede socialområde er blandt andet en understregning af, at aldring og alderdom ikke er et specialiseret område, men derimod et alment område, da alle i løbet af alderdommen kan få behov for ældrepleje.

Formålet med ældreloven er at etablere rammerne for en ældrepleje, der tager udgangspunkt i den enkelte ældres aktuelle livssituation og behov for at fremme en alderdom præget af størst mulig livsglæde, selvhjulpenhed og tid til omsorg og nærvær. Loven bygger på følgende fundamentale værdier:

1. den ældres selvbestemmelse
2. tillid til medarbejderne og den borgernære ledelse
3. et tæt samarbejde med pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfund.

Derudover vil helhedspleje og borgernær visitation være centrale principper i loven. Det betyder, at ældre personer skal have øget selvbestemmelse, og at der i højere grad end i dag vil være en mere fast gruppe af medarbejdere, der kommer i den ældres hjem. Samtidig skal hjælpen ydes i få sammenhængende pleje- og omsorgsforløb, der gør det muligt for medarbejderen i ældreplejen sammen med borgeren at tilpasse hjælpen løbende ud fra borgerens aktuelle fysiske, psykiske og sociale behov.

Ældreloven har ikke til hensigt at ændre indholdet af den hjælp, der ydes til borgerne, men sigter mod at forbedre måden, hvorpå hjælpen tilrettelægges og udføres.

Det frie valg til madservice og ældreplejen gælder også i ældreloven. I aftale om sundhedsreform 2024 nævnes specifikt, at den almene sygepleje skal integreres i helhedsplejen. Det betyder, at det frie valg til helhedspleje også kommer til at omfatte kommunale sygeplejeydelser efter sundhedsloven. Regeringen forventer at fremlægge lovforslag herom i 2026.

Nedenfor er status over de tiltag, der bidrager til at opfylde de krav og forventninger, der er i ældreloven. Derefter er der en kort gennemgang af lov om lokalplejehjem og lov om ældretilsyn.

1. Status på Sønderborg-modellen

Alle distrikter er organiseret i en teamstruktur. Ultimo 2024 har alle daglige ledere (N4) udrullet Sønderborg-modellen for mindst ét fast team. Alle fire distrikter har ansat terapeuter som planlagt og kun et distrikt mangler at få overført sygeplejerskerne fra selvstændigt team til de tværfaglige team, hvilket vil ske i 2025.

Indfasning af Sønderborg-modellen med mindre faste tværfaglige team understøtter princippet om helhedspleje, hvor kontinuitet er en væsentlig faktor. Derfor anbefaler forvaltningen at helhedsplejen udrulles på plejecentrene og faste teams i hjemmeplejen.

Sygeplejerskerne er en del af helhedsplejen, men det er ikke et krav i ældreloven, at sygeplejerskerne skal være integreret i de enkelte teams. Almen sygepleje skal efter aftalen om sundhedsreform være en del af helhedsplejen. Formålet er at sikre mere sammenhæng og mere kontinuitet i indsatserne på tværs af ældreplejen og sygeplejen.

I Sønderborg-modellen indgår sygeplejerskerne som en del af det faste team, og forvaltningen anbefaler, at denne praksis fortsætter.

Samtlige distrikter har ansat rehab-terapeuter, så samtlige team har adgang til en rehab-terapeut. Terapeuterne skal understøtte det rehabiliterende sigte i ældreloven. Investeringen i terapeuter skal evalueres primo 2027 med henblik på en vurdering af, hvorvidt ordningen skal fortsætte.

I forhold til gennemgang af teamets borgere ved opstart af teamet, så er opgaven udsat til efteråret 2025. Opgaven er udsat på grund af KL's tilpasning af Fælles Sprog III's tilstande og omvisitering af borgere til ældreloven.

Forvaltningen har indgået tillægsaftale med CaRas I/S, som dermed implementerer små teams til levering af helhedspleje. CaRas I/S har fået andel i kommunens puljemidler fra Social- og Boligstyrelsen.

2. Status på robotstøvsugere

Byrådet godkendte i juni 2022 en årlig besparelse på 1,2 mio. kr. ved brug af borgernes egne robotstøvsugere til støvsugning i hjemmet.

To projektvisitatorer blev ansat i oktober 2024 for at revurdere borgerne. Der bliver gennemsnitligt revurderet 25 borgere om ugen. Pt. mangler 882 ud af ca. 1900 borgere at blive revurderet. Besparelsen forventes nået i marts 2025, og alle borgere revurderet medio 2025.

Af de 1018 revurderede borgere er kun 120 i målgruppen for manuel støvsuger, hvilket betyder, at flere end forventet kan bruge robotstøvsugere. Borgerne får tilbud om at afprøve en robotstøvsuger i op til 14 dage, hvorefter de selv skal anskaffe en robotstøvsuger. Forvaltningen har modtaget én klage over dette. Kommunens afgørelse er blevet stadfæstet i Ankestyrelsen, der kategoriserer robotstøvsugere som almindeligt forbrugsgode.

Ældreloven åbner i § 15 mulighed for, at kommunen kan udlåne robotstøvsugere eller yde økonomisk støtte til køb heraf, til personer, der modtager tilbud om helhedspleje.

Forvaltningen anbefaler på baggrund af resultaterne ovenfor at videreføre den nuværende praksis for robotstøvsugere.

3. Ældrelovens § 6

Ældrelovens § 6 (kommunalbestyrelsen kan iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte, som ikke modtager tilskud eller støtte efter anden lovgivning) er kopi af servicelovens § 79 og vil kun være gældende for ældreområdet. Forvaltningen anbefaler, at de nuværende retningslinjer for servicelovens § 79 midler også benyttes for ældrelovens § 6. Udmøntningen af tilskud sker i samarbejde med frivillighedsområdet under Sundhedsudvalget.

4. Ældrelovens §§ 16 og 17

Servicelovens § 84 om aflastning og midlertidigt ophold videreføres i ældrelovens § 16 (kommunalbestyrelsen skal tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle eller andre nære pårørende, der passer en person, der er omfattet af loven) og § 17 (kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold for personer, der i en periode har særligt behov for pleje og omsorg). Som en del af aftalen om sundhedsreform skal en del af de nuværende midlertidige pladser overdrages til regionen. Forvaltningen anbefaler derfor, at det nuværende serviceniveau for aflastning og midlertidigt ophold for servicelovens § 84 også benyttes for ældrelovens § 16 og 17 indtil sundhedsreformen udmøntes.

5. Lov om lokalplejehjem

Pr. 1. januar 2025 trådte Lov om lokalplejehjem i kraft. Loven er en del af ældreformen og åbner op for at kommuner alene eller i fællesskab kan etablere plejehjem som aktieselskaber. Formålet med loven er, at:

- Ældre skal have mere indflydelse på deres egen pleje og mulighed for at vælge mellem forskellige tilbud. Det inkluderer større frihed til at vælge mellem offentlige og private leverandører.
- Plejehjemmets ledelse og drift skal frisættes med henblik på at skabe et større ledelsesrum med det formål at sætte borgeren i centrum.
- Lokalplejehjem skal have en stærkere lokal forankring, hvilket betyder, at de kan tilpasse deres tilbud til de specifikke behov og ønsker i lokalområdet.
- Kommunerne skal have mulighed for at drive et lokalplejehjem med de samme frihedsgrader som friplejehjem, herunder at kunne tilbyde tilkøb af ydelser.

Oversigt over forskelle mellem kommunale plejehjem og lokalplejehjem

Muligheder ved kommunale plejehjem	Muligheder med lokalplejehjem
Kommunale plejehjem drives direkte af kommunen.	Lokalplejehjem drives som aktieselskaber ejet af kommunen.
Begrænset økonomisk og administrativ frihed.	Større økonomisk og administrativ frihed.
Ingen mulighed for tilkøbsydelser.	Mulighed for at tilbyde tilkøbsydelser.
Kommunalbestyrelsen har direkte styring og kontrol.	Professionelle bestyrelser med repræsentanter fra lokalområdet styrer driften.

I Sønderborg Kommune har borgerne i dag mulighed for frit valg mellem Dalsmark Plejehjem, som er drevet af Danske Diakonhjem og ni kommunale plejecentre. Serviceniveauet er ens på kommunens plejecentre, men hvert center har lokale særpræg blandt andet på grund af samarbejde med lokalsamfundet. Beboerne på kommunens plejecentre udtrykker generelt tilfredshed med de tilbud, der i dag findes på plejecentrene.

Plejecentrene i kommunen arbejder strategisk og målrettet med udviklingstiltag, der taler tydeligt ind i formålet med ældreformen:

- Samskabelse og samspil: Ambitionen er, at plejecentrene er et naturligt integreret mødested i lokalsamfundene. Eksempler herpå er opstart af en ny haveforening, højskolearrangementer, spireordning og naboarrangementer. Plejecentrene arbejder også med at øge aktiviteten og styrke mangeartede fællesskaber i daghjem og aktivitetscentre.
- Borgeroplevet kvalitet og selvbestemmelse: På tre plejecentre har der været arbejdet med Ældresagens Drømmesamtaler. Forvaltningen har fået puljemidler, der muliggør en videre udbredelse til alle plejecentre i 2025-26. Forvaltningen arbejder også på at oprette kvalitetsråd for ældreområdet der inkluderer borgere, pårørende, civilsamfundet, frivillige organisationer, erhvervslivet og personalet i kvalitetsudviklingen af de enkelte plejecentre.

Boliganalysen fra 2023 viser ikke umiddelbart et øget behov for plejeboliger. De eksisterende plejecentre er placeret bredt geografisk i kommunen. Social-, Senior- og Handicapudvalget har på møde den 7. marts 2024 har, for fremtidens boliger på social-, senior- og handicapområdet, noteret som prioritering at udvalget blandt andet arbejder videre med plejehjem i eget hjem og centernære boliger på lige fod med plejehjem.

Forvaltningen vil i 2025 skulle bruge betydelige ressourcer på implementering af ældreloven, herunder samskabelse og inddragelse af frivillige og civilsamfund i udmøntningen af ældreplejen. Forvaltningen anbefaler derfor, at mulighed for oprettelse af lokalplejehjem ikke prioriteres på nuværende tidspunkt.

6. Status på projekt Firkløveret

I Firkløveret har forvaltningen arbejdet med nærvisitation, hvor borgere, pårørende, hjemmeplejen og visitationen arbejder tættere sammen for at sikre den bedste pleje og omsorg ud fra borgerens ønsker og behov. Samtlige visitatorer deltager nu i borgerteammøder. Visitatorerne møder ind hos distrikterne to dage ugentligt, så medarbejderne kan få en hurtig drøftelse med visitatoren om en borger og så visitatoren hurtigt kan tage på hjemmebesøg sammen med medarbejderne.

Nærvisitation ligger meget tæt op ad konceptet borgernær visitation, som skal indføres med ældreloven. Forvaltningens arbejde med nærvisitation betyder, at kommunen allerede nu er godt på vej i forhold til at kunne levere borgernær visitation.

I Firkløveret arbejdes der også med udviklingen af ny styrings- og visitationsmodel. Kommunens nuværende visitations- og styringsmodel er meget detailorienteret og administrativt tung, hvor hjemmeplejen aflønnes for visiteret tid. Forvaltningen ønsker et forenklet ydelseskatalog med få typer forløb inden for rehabilitering, personlig pleje og praktisk hjælp. Desuden skal afregningsmodellen være adskilt fra tildelingen af ydelser på detaljeniveau.

Målet med den nye model er, at borgeren sammen med netværk og hjemmepleje får mere indflydelse på, hvilken hjælp de modtager, og hvordan den udføres. Tilgangen er situationsbestemt og ressourceorienteret.

Arbejdet med en ny styrings- og visitationsmodel blev sat på pause indtil lovforslag til ældrelov blev præsenteret, da det blev klart, at ældreloven ville indeholde krav til styrings- og visitationsmodel. Forvaltningen er nu i fuld gang med at udvikle en ny styrings- og visitationsmodel, der vil omfatte få rummelige pleje- og omsorgsforløb. Forvaltningen forventer at fremsætte et forslag til model til godkendelse i Byrådet maj 2025.

7. Status på samarbejdsområder i forbindelse med ældreloven

Ældreloven kræver tæt samarbejde mellem Børn, Uddannelse og Sundhed samt Omsorg og Udvikling på flere områder. De to forvaltninger arbejder sammen på at skabe gode betingelser for de ældre i kommunen. Derfor har forvaltningerne startet et fælles udviklings- og implementeringsarbejde indenfor henholdsvis forebyggelse og genoptræning. Formålet med dette arbejde er at sikre, at indsatserne bedst muligt støtter lovens mål om livsglæde, selvhjulpenhed og tid til omsorg og nærvær. Forvaltningerne forventer at kunne præsentere et fælles forslag til indsatser primo 2026.

8. Lov om ældretilsyn

Pr. 1. januar 2025 trådte Lov om ældretilsyn i kraft. Formålet med loven er at sikre kvaliteten i helhedsplejen, der gives til ældre borgere. Dette opnås gennem en læringsorienteret dialog og ved at:

1. Bistå med rådgivning og sparring til plejeenheder om kvalitet i helhedsplejen.
2. Føre tilsyn med kvaliteten i helhedsplejen i plejeenhederne.

Andre elementer omfatter, at:

- Ældretilsynet koordinerer og iværksætter rådgivning og sparring til plejeenheder efter anmodning fra ældre, pårørende eller plejeenhedens ledelse.
- Der oprettes en ældrelinje som en lettilgængelig og direkte indgang, hvor ældre, pårørende, personale og andre kan henvende sig anonymt om bekymrende forhold i en plejeenhed.
- Relevante tilsynsmyndigheder gennemfører tilsyn på plejehjem samtidig for at sikre en koordineret indsats.

Sønderborg Kommune deltager i en arbejdsgruppe nedsat af KL om, hvilke kvalitetsparametre plejeenhederne konkret skal måles på. Arbejdet forventes færdigt medio 2025.

Udmøntning af Ældrereformen er sendt i høring i Ældreråd og Handicapråd med frist den 4. februar 2025. Begge råd vil blive inddraget løbende i processen.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 06-02-2025

Udvalget anbefaler indstillingen.

Beslutning Økonomiudvalget den 19-02-2025

Social-, Senior- og Handicapudvalgets anbefaling indstilles.

Fraværende:

Stefan Lydal

Bo Kleis Christensen

Beslutning Byrådet den 26-02-2025

Godkendt.

Fraværende:

Niels Ole Bennedsen

Jimmy Simonsen

Bilag

Forslag til ældrelov

Forslag til Lov om ældretilsyn

Forslag til Lov om lokalplejehjem

Fraværende Niels Ole Bennedsen, Jimmy Simonsen

Punkt 12: Godkendelse af proces og kriterier for disponering af anlægspuljemidler på skoleområdet.

24/17805

Sagsresumé

Børne- og Uddannelsesudvalget råder over to anlægspuljer til bygningsrenoveringer. Henholdsvis puljen til ”renoveringer og ombygninger af folkeskoler i henhold til helhedsplanen” og puljen til ”Bygningsrenoveringer Skoler”.

Forvaltningen har udarbejdet et oplæg til en fremtidig procedure for disponering af midlerne.

Byrådet ønsker i de kommende år, i regi af Skolernes Årti, at styrke de fysiske rammer for elever og personale i folkeskolen. Nutidige læringsmiljøer i folkeskolen bidrager til en alsidig og varieret undervisning og understøtter skolernes arbejde og udvikling af praksis.

Sagen forelægges til Børne- og Uddannelsesudvalgets beslutning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Børne- og Uddannelsesudvalget at godkende

- proceduren for disponering af anlægsmidler i de to puljer ”renoveringer og ombygninger af folkeskoler i henhold til helhedsplanen” og ”Bygningsrenoveringer Skoler”.

Sagsfremstilling

Børne- og Uddannelsesudvalget råder over to anlægspuljer, der henholdsvis skal sikre fysiske rammer og læringsmiljøer i henhold til implementering af helhedsplanen og som skal løfte bygningsmassen på skoleområdet.

Anlægspuljen til ”renoveringer og ombygninger af folkeskoler i henhold til helhedsplanen” er en årlig bevilling på 4 mio.kr., der siden 2019 har forelagt til Børne- og Uddannelsesudvalgets disponering. Puljen har til hensigt at understøtte moderne undervisningsmiljøer, der har udgangspunkt i implementering og overordnede sigte for ”Kvalitet i dagtilbud og skoler – En helhedsplan for Børn og Uddannelse” jf. budgetaftalen 2018-2021.

Anlægspuljen ”Bygningsrenoveringer Skoler” er ligeledes en årlig pulje på 4 mio.kr. Puljen løfter anlægsbudgettet til skolerenovering af bygninger, og sker i erkendelse af at der er et efterslæb på vedligehold af de kommunale bygninger generelt. Midlerne skal suppleres af lånefinansiering af energiforbedringer og anvendes primært på skoler, jf. Budgetaftale 2020-2023. Midlerne er i årene 2020-2023 disponerer til renovering af Dybbøl-Skolen.

En procedure for disponering af anlægspuljerne, skal sikre koordinerede investeringer i skolernes fysiske rammer fremad.

Oplæg til proces og kriterier

Forvaltningen foreslår, at disponeringen af midler i begge anlægspuljer vil ske ud fra en fast procedure.

Ved starten af et nyt kalenderår og ved starten af et nyt skoleår afholder forvaltningen budgetopfølgningsmøder med alle folkeskolerne. Fremover skal det som en fast del af dagsorden drøftes ønsker og behov for ny anlæg på den enkelte skole. Forvaltningen vurderer i samråd med skolerne og forvaltningen Teknik, Miljø og Bæredygtighed, behovet for nye anlægsinvesteringer ud fra følgende kriterier:

- anlægget er inden for rammerne af, hvad puljerne er bevilliget til, dvs. understøtte moderne undervisningsmiljøer eller vedligehold af bygningsmassen på skolerne
- anlægget skal løse et aktuelt behov
- anlægget skal bidrage til et forbedret læringsmiljø
- anlægget kan udføres uafhængigt af eller koordineret med en større renovering af skolen

Forvaltningen forelægger kvalificerede anlæg, med et økonomisk estimat for udførelsen. Når flere nye anlæg er velbeskrevet og kvalificeret, forelægges disse til beslutning i Børne- og Uddannelsesudvalget. Det bemærkes, at

kvalificering af projekter er en ressourcekrævende opgave på tværs af forvaltningerne. Projekterne vil således blive kvalificeret løbende og ud fra en vurdering af, hvornår der er kapacitet hertil.

Anlægsprojekter afsluttes løbende og anlægsregnskaberne forelægges udvalget årligt i henholdsvis april og december.

Forvaltningen vurderer ud fra aftaleteksten, at de pågældende anlægspuljer er tiltænkt skoleområdet, politikområde 15.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Børne- og Uddannelsesudvalget den 06-02-2025

Et enigt udvalg fremsatte på mødet følgende ændringsforslag:

Der afsættes 1,5 mio. kr. fra puljen ”renoveringer og ombygninger af folkeskoler i henhold til helhedsplanen” til anlægsprojekter på dagtilbudsområdet. Udvalget udarbejder proces og kriterier for disponering af disse midler.

De tilbageværende midler i de to puljer disponeres på skolerne efter de kriterier, som er beskrevet i sagen. Dog med den bemærkning, at der tilføjes et kriterie om, at en grad af egenfinansiering fra skolerne vægtes positivt.

Da puljerne oprindeligt i aftaleteksten er tiltænkt skoleområdet, sendes sagen til behandling i Byrådet.

Ændringsforslaget blev godkendt af et enigt udvalg.

Beslutning Økonomiudvalget den 19-02-2025

Børne- og Uddannelsesudvalgets anbefaling indstilles.

Fraværende:

Stefan Lydal

Bo Kleis Christensen

Beslutning Byrådet den 26-02-2025

Økonomiudvalgets indstilling blev godkendt.

Fraværende:

Niels Ole Bennedsen

Jimmy Simonsen

Fraværende Niels Ole Bennedsen, Jimmy Simonsen

Punkt 13: Orientering om ledelsesinformation 2024 – Ultimo januar 2025 - Byrådet

24/281

Sagsresumé

Hermed fremlægges Ledelsesinformationen 2024 pr. ultimo januar 2025 til orientering. Ledelsesinformationen er den sidste der forelægges omhandlende regnskabsåret 2024, forud for at regnskabet for 2024 forelægges for Byrådet i marts 2025.

Ledelsesinformationen viser forbruget i forhold til forbrugsrammerne som de fremgår af det korrigerede budget. På driften, for kommunen samlet set, er der en forbrugsprocent på 97,9 af det korrigerede budget.

Indenfor service er forbrugsprocenten på 98,5

I forhold hertil skal der tages der højde for bindende aftaler, hvor midler skal overføres fra 2024 til 2025. Der kan her eksempelvis være tale om midler tilført kommunen i forbindelse med EU- eller andre -projekter i samarbejde med eksterne partnere som forløber over flere år. På samme måde vil der være indgået forpligtende aftaler, hvor det har vist sig at forbruget ikke fuldt ud har kunnet afholdes i budgetåret, der kan være i forhold på det takstfinansierede område m.v. Hertil kommer en mulighed for de decentrale institutioner for at overføre budget fra et år til det kommende år, eksempelvis når en institution sparer op til en investering i det kommende år.

Dermed vil forbrugsprocenten på service reelt være højere end det her anførte.

Udenfor serviceområdet er forbrugsprocenten på 96,7.

Mindreforbruget kan primært henføres til Arbejdsmarkedsudvalgets regnskab. Mindreforbruget vil blive søgt overført til 2025 med henblik på efter- og midtvejsregulering medio 2025.

Seneste melding er, at risikoen for sanktion på serviceområdet er mindsket. Endelig vurdering af eventuel sanktion på serviceområdet afventer regnskabsresultatet på landsplan.

På anlægsområdet er der for kommunen samlet set en forbrugsprocent på 69 af det korrigerede anlægsbudget.

Byrådet orienteres om sagen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at Byrådet tager

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Ledelsesinformationen giver et overblik over, hvordan økonomien ser ud for det enkelte udvalg i løbet af året. Opfølgning på ledelsesinformationen sker månedligt fra og med april i 2024 for de enkelte udvalg, hvor der gives en status og forventning til årsresultat.

Byrådet orienteres på overordnet niveau med udgangspunkt i de enkelte udvalgs forventninger.

Driftsvirksomheden:

Driften indenfor serviceområdet udviser en forbrugsprocent på 98,5 i forhold til det korrigerede budget på 3.934 mio. kr. svarende til et mindreforbrug i af størrelsesordenen ca. 60 mio. kr.

I forhold hertil skal der tages der højde for bindende aftaler, hvor midler skal overføres fra 2024 til 2025. Der kan her eksempelvis være tale om midler tilført kommunen i forbindelse med EU- eller andre -projekter i samarbejde med eksterne partnere som forløber over flere år. På samme måde vil der være indgået forpligtende aftaler, hvor det har vist sig at forbruget ikke fuldt ud har kunnet afholdes i budgetåret, det kan være i forhold på det takstfinansierede område m.v. Hertil kommer en mulighed for de decentrale institutioner for at overføre budget fra et år til det kommende år, eksempelvis når en institution sparer op til en investering i det kommende år.

Dermed vil forbrugsprocenten på service reelt være højere end det her anførte.

Driften udenfor serviceområdet udviser en forbrugsprocent på 96,7 i forhold til det korrigerede budget på 1.780 mio.kr.

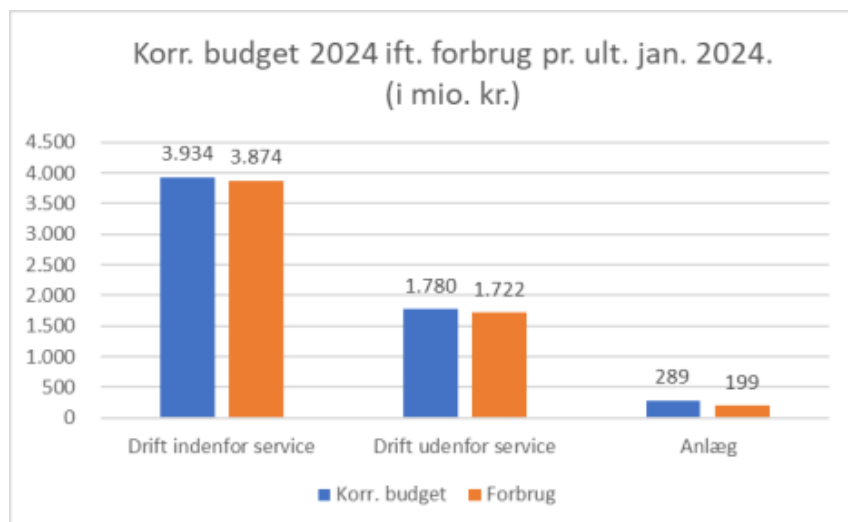
Mindreforbruget kan primært henføres til Arbejdsmarkedsudvalgets regnskab. Mindreforbruget vil blive søgt overført til 2025 med henblik på efter- og midtvejsregulering medio 2025.

Det samlede driftsresultat viser et forbrug på knap 5,6 mia. kr. svarende til ca. 97,9 % af det korrigerede budget. Sidste år på samme tidspunkt var forbrugsprocenten 98,1.

Anlægsvirksomheden og lån:

På anlægsområdet er der for kommunen samlet set en forbrugsprocent på 69 af det korrigerede anlægsbudget. Hertil skal nævnes, at der samtidig er udskydelse af lånoptagelse fra 2024 til 2025 på i alt ca. 32 mio. kr.

Nedenfor vises korrigerede budget 2024 og aktuelt forbrug 2024 pr. ult. januar 2025.

Ved regnskabsaflæggelse tages stilling til overførsel af mer- og mindreforbrug fra 2024 til 2025. Samlet set forventes, at budgettet – på kommuneniveau – vil udvise et mindre forbrug ved årets udgang, jf. nedenfor.

Driftsbudget, såvel serviceområdet som områder uden for service, fordelt pr. udvalg:

Nettobudget i 1.000 kr.	Korr. budget 2024	Forbrug pr. 31.01.25	Forbrugs- pct. 31.01.25	Forvaltningens forventning om mindre/merforbrug	Afvigelse ift. korr. budget
Økonomi	672.752	662.508	98,5	Mindreforbrug	-10.200
Arbejdsmarked	1.481.053	1.427.685	96,4	Mindreforbrug 1)	-53.400
Børne- og uddannelse	1.314.813	1.289.461	98,1	Mindreforbrug	-25.400
Kultur, Idræt og Medborgerskab	105.984	98.301	92,8	Mindreforbrug	-7.700
Sundhed	507.549	499.279	98,4	Mindreforbrug	-8.300
Social, Senior og Handicap	1.312.061	1.299.716	99,1	Balance	-12.300
Erhverv og Grøn vækst	33.317	31.547	94,7	Mindreforbrug	-1.800
Teknik, By og Bolig	251.150	255.568	101,8	Merforbrug	4.400
Natur, Klima og Miljø	35.827	31.502	87,9	Mindreforbrug	-4.300
Drift i alt	5.714.505	5.595.567	97,9	Mindreforbrug	-119.000

1) Et generelt mer- eller mindreforbrug af udgifter til overførselsindkomster, på landsplan, vil medføre, at kommunerne midtvejsreguleres i august fra staten på det budgetgaranterede område i forhold til den gennemsnitlige udvikling i hele landet. Der forventes på nuværende tidspunkt et mindreforbrug i størrelsesordenen 48 mio. kr. vedrørende overførselsområdet. Ved årets slutning vil et mindreforbrug blive søgt overført til 2025 med henblik på efter- og midtvejsreguleringer.

Seneste melding er, at risikoen for sanktion på serviceområdet er mindsket. Endelig vurdering af eventuel sanktion på serviceområdet afventer regnskabsresultatet på landsplan.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Økonomiudvalget den 19-02-2025

Udvalget anbefaler indstillingen.

Fraværende:

Stefan Lydal

Bo Kleis Christensen

Beslutning Byrådet den 26-02-2025

Taget til efterretning.

Fraværende:

Niels Ole Bennedsen

Jimmy Simonsen

Bilag

Byrådet - LIS 2024 pr. ult. januar 2025

Fraværende   Niels Ole Bennedsen, Jimmy Simonsen

Punkt 14: Godkendelse af salg af landbrugsareal

24/27043

Sagsresumé

Forvaltningen foreslår at sælge matr.nr. 15a og 15e Holm på Elmkærvej i Nordborg, da arealerne ikke forventes anvendt af Sønderborg Kommune i fremtiden. Der er tale om to arealer noteret som landbrugsarealer, der i dag er bortforpagtet som dels landbrugsareal i omdrift og dels som græsareal. Landbrugsnoteringen betyder, at arealerne sælges til landbrugsdrift.

Økonomiudvalget har beslutningskompetencen om køb og salg af ejendom, og Byrådet har beslutningskompetencen om bevillinger, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget at godkende

- salg af matr.nr. 15a og 15e Holm, Nordborg på i alt hhv. 42.991 kvadratmeter inkl. 896 kvadratmeter vejareal til en mindstepris på 16 kr. per kvadratmeter og 17.974 kvadratmeter til en mindstepris på 10 kr. per kvadratmeter.

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at Byrådet godkender

- en anlægsbevilling i 2025 på -0,868 mio.kr. (indtægt), finansieret af rådighedsbeløbet til salg af jord og bygninger i 2025.

Sagsfremstilling

Nordborg Kommune erhvervede i 1996 landbrugsarealerne omkring Elmbjergvej for at udlægge et nyt boligområde. Området blev lokalplanlagt og udstykningen påbegyndt ved hhv. boliger i regi af Boligselskabet Danbo og Andelsboligforeningen Fribjergparken. Elmbjergvej blev færdigbygget som offentlig vej mod syd, så udstykningen senere kunne udvides. Vejen forbindes med vejen Gammeldam mod vest med en sti.

Matrikel nr. 15e Holm, Nordborg

Arealet er afsnøret fra den øvrige mark af vejen og stien. Marken har en udfordring med højtstående vand og har i en del år været dyrket med græsslet eller brak, da øvrig dyrkning har været vanskelig. Marken er omfattet af en kommuneplanramme, der potentielt giver mulighed for boligbyggeri. Forvaltningen vurderer dog, at det ikke er aktuelt at udstykke eller udvikle grundstykket og at det heller ikke vil være rentabelt pga. vandproblematikken, hvorfor det kan sælges som landbrugsjord. På grund af det relativt lille areal og at arealet ligger i byzone, som potentielt kan udløse øget ejendomsskat forventes ikke en særligt høj salgspris.

Matrikel nr. 15a Holm, Nordborg

Arealet har været inddraget i en større jordfordeling til fordel for 'Oksbøl Skov'-projektet. Arealet var dog i overskud og kunne i sidste ende ikke indgå i den samlede jordfordelingsplan. Arealet bortforpagtes i dag som agerjord til den tidstødende lodsejer. Hovedparten af arealet er god landbrugsjord men ca. 7.500 kvadratmeter er vandhul/mose, som er beskyttet af Naturbeskyttelsesloven. Beskyttelseskravet overgår til køber. Tilkørselsforholdene er ikke optimale.

Salget vil ske til højestbydende ved et offentlig udbud.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at hvis indstillingen godkendes, skal der gives en anlægsbevilling i 2025 på -0,868 mio.kr., finansieret ved frigivelse af rådighedsbeløbet til salg af jord og bygninger i 2025.

Bevillingspåtegning (i 1.000 kr.)

	Politik område	Budget år 2025	Overslags år 1	Overslags år 2	Overslags år 3
Drift					
Anlæg/ Rådighedsbeløb	05	-868			
Finansiering via:					
Drift andetsteds					
Afsat rådighedsbeløb	05	868			
Låneoptagelse					
Afdrag og renter af nye lån					
Kassebeholdning	01	0			

Beslutning Økonomiudvalget den 19-02-2025

Dot 1: Godkendt.

Dot 2: Udvalget anbefaler indstillingen.

Fraværende:

Stefan Lydal

Bo Kleis Christensen

Beslutning Byrådet den 26-02-2025

Økonomiudvalgets indstilling blev godkendt.

For stemte 30 bestående af A, S, V, D og O. Imod stemte 1 bestående af Ø.

Fraværende:

Niels Ole Bennedsen

Jimmy Simonsen

Bilag

Kortbilag Salg af areal

Fraværende Niels Ole Bennedsen, Jimmy Simonsen

Punkt 15: Lukket: Godkendelse af vilkår for salg af areal

24/27565

Økonomiudvalgets indstilling blev godkendt.

For stemte 27 bestående af A, S, V, D og O.

Imod stemte 1 bestående af Ø.

Stephan Kleinschmidt (S), Didde Lauritzen (A) og Ellen Trane Nørby (V) deltog ikke under punktet.

Fraværende   Niels Ole Bennedsen, Jimmy Simonsen, Ellen Trane Nørby, Didde Lauritzen, Stephan Kleinschmidt

Punkt 16: Lukket: Godkendelse af vilkår for salg af arealer

24/19644

Økonomiudvalgets indstilling blev godkendt.

For stemte 27 bestående af A, S, V, D og O.
Imod stemte 1 bestående af Ø.

Didde Lauritzen (A), Erik Krogh (V) og Ellen Trane Nørby (V) deltog ikke under punktet.

Fraværende   Niels Ole Bennedsen, Jimmy Simonsen, Ellen Trane Nørby, Didde Lauritzen, Erik Krogh

Punkt 17: Lukket: Godkendelse af vilkår for salg af areal

24/27443

Økonomiudvalgets indstilling blev godkendt.

Didde Lauritzen (A), Erik Krogh (V) og Ellen Trane Nørby (V) deltog ikke under punktet.

Fraværende   Niels Ole Bennedsen, Jimmy Simonsen, Ellen Trane Nørby, Didde Lauritzen, Erik Krogh

Punkt 18: Lukket: Generel orientering

21/34671

Taget til efterretning.

Didde Lauritzen (A), Erik Krogh (V) og Ellen Trane Nørby (V) deltog ikke under punktet.

Fraværende   Niels Ole Bennedsen, Jimmy Simonsen, Ellen Trane Nørby, Didde Lauritzen, Erik Krogh

Punkt 19: Lukket: Underskriftsside 26-02-2025

21/33898

Fraværende   Niels Ole Bennedsen, Jimmy Simonsen